

Svetry, pletené žakety, vlněné
holeně, čepice, rukavice, šály,

pro lyžaře, alpisty a veškerý sport vyrábí
mechanická pletárna

JAN GLOTZ a SPOL.,

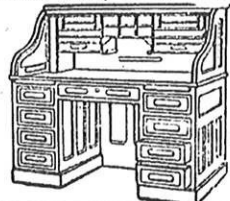
Praha, Václavské náměstí č. 28/303 (proti Politice).

Pp. členům odboru 10% slevy z pevných cen.

Psací desky

našich kancelářských stolů značka „Jerry“ nepra-
skali a nebortí se, vzdorují vodě, vlhku a horku.
Záruka za lehký chod záruvek,
centrálního závěru a žaluzie; tato nedá se nožem protřiznouti.
Běžné druhy K 70— až K 300—. — Cenníky na požádání

JOSEF JIROUŠEK,
americká zařízení účtáren
a kanceláří,

Praha II.,
Vladislavova
ul. č. 13.
Telefon 3312.

PÁNSKÉ A DĚTSKÉ KOŽENÉ KALHOTY

Štýrský vzor z černé prima kůže, bohatě vyšíváné zeleným hedvábím,
KOŽENÉ ŠLE ŠTÝRSKÉ barevné vyrábí

E. ENGELMÜLLER V PRAZE-II.,

VÁCLAVSKÉ NÁMĚSTÍ ČÍS. 844 A FERDINANDOVA TŘÍDA ČÍS. 115
(blíže Příkopů) (nároží Spálené ulice).

***** CENNÍK ZDARMA A FRANKO. *****

ANT. ZEMAN PRAHA

Ferdinandova třída 17. — Telefon číslo 328.

doporučuje se ku vnitřní výzdobě bytů a sice:
tapetování stěn, provádění plastických stropů,
kladení linoleových podlah, záclony, koberce,
nábytek atd. Vzory a rozpočty k dispozici.

ALPSKÝ VĚSTNÍK

— ORGÁN —

ČESKÉHO ODBORU SLOVINSKÉHO ALPSKÉHO DRUŽSTVA

ALPSKÝ VĚSTNÍK vychází prvního dne každého měsíce, vyjímaje červenec, srpen, září, říjen,
a zasílá se členům českého odboru slov. alpského družstva zdarma. — Předplatné na rok 3 K,
pro členy klubů turistických 2 K. — Věstník vydává český odbor slov. alpského družstva řízením
Dra. Bohuslava Franty na Smíchově, Ferdinandovo nábřeží č. 12, a Dra. Viktora Dvorského
v Praze, Lipová ul. č. 14. — Dopisy týkající se administrace Alpského Věstníku buďtež adreso-
vány: Praha-III., č. p. 176. — Zakládající členové odboru platí 100 korun jednou pro vždy.
Skuteční členové platí ročně 6 K, výkonní 10 K (první rok kromě toho 2 koruny zápisného).
Příspěvky peněžité zasílají se českému odboru slov. alp. družstva v Praze 176-III.

ČÍSLO 7.

KVĚTEN 1912.

ROČNÍK XIV.

V Alpách Apuanských.

Píše Dr. Viktor Dvorský.

(Pokrač.)

Oběd a odpočinek trval nám až do půl třetí, kdy jsme se zdvihli
k výstupu na druhý z vrcholů, střežících Passo della Focolaccia, Monte
Tambura. Z Passo della Focolaccia je to pouhá procházka, která netrvá,
jde-li se hbitě, dle než tři čtvrtě hodiny. Jde se přímo po hřebenu,
někde s trochou žertovného šplhání po mramorových výstupcích.
Pohledy s hřebene do údolí Frigida a do Garfagnany jsou velmi zají-
mavé, nade vše však poutá štíhlá pyramida Pisanina. Na vrcholu Monte
Tambura 1890 m jsme se klidně rozložili k delšímu povalečství. Ranní
barvy, které jsme pozorovali s M. Cavallo, ovšem již pobledly, obzor se
trochu zakalil a milý Conti marně se snažil ukázati mi, kde leží Flo-
rencie a kde Pisa. Dlouhý vlnitý hřeben severního Apenninu s rozložitým
Monte Cimone tměl se lesy a vodními parami, za to krasové útvary
v mramorových svazích naší hory blyštěly se v slunci ostrou bělostí.
Dobře bylo viděti jižní a východní část Apuan: Alto di Sella, Altissimo,
M. Sumbra, M. Corchia a obě Panie.

Zpět jsme šli ještě pomaleji než nahoru a vprostřed sestupu jsme
seděli delší čas pozorující nějakého muže, který chodil dole mezi chy-
šemi lamačů a dle mínění Contiho patrně chtěl krást. Co, bylo mi ovšem
záhadou. Vrátivše se do Rifugia, připravili jsme si nové hody, čaj se
sušenkami, pak večeri a obrovskou konev černé kávy. Kouřice nevalné
cigarety italské režie povalovali jsme se kol útulku, až nás večerní
chlad zahnal dovnitř. Zde mi Conti vypravoval, že za několik dní se
hodlá do Rifugia nastěhovat na delší čas předseda Janovské sekce
s celou rodinou, a dával tomu zvláštní výklad: utíkají prý asi před
cholerou. Ač lůžko v Rifugiu je velmi primitivní, spalo se mi dobře.

II. Monte Pisanino.

Druhého dne (28. srpna 1912) vstali jsme před pátou hodinou ranní
a po kvapné snídani jsme vyšli navštívit nejvyšší vrchol Apuanských

Alp M. Pisanino. Nad Rifugiem se přejde Passo della Focolaccia, načež třeba traversovati se značnou ztrátou výšky svahy pod M. Cavallo. Vede tu bídná pastýřská stezka. Na dvou místech je přetržena hlubokými lomy, i třeba pak šplhati ve skále po mramorových plotnách, nemile hladkých. Pak přicházíme k salaši, zajímavě zbudované pod převíslým bludným balvanem, a sestupujeme na rozcestí. V levo odbočuje stezka na Foce Cardeto, v pravo pokračuje náš směr. Nyní třeba ztracenou výšku trudně nahrazovati v kolmé stěně, vyložené polštářky trávy a stupňovitými rozpukanými kameny. Stezka používá úzkých říms. Na přechodu kol jednoho výčnělu naskytá se velmi ošklivé hladké místo příslušně exponované, dlouhé však pouze 4—5 m. Pak ještě jedno přetržení lišty, ne již tak zlé, serpentina mírnějšími travami a stojíme na jižním hřebenu Pisanina. Pod námi se objevuje úval Sabuco se sráznými travnatými boky a nad ním krásný roh Pizzo d'Uccello.

V těchto místech nás přivítal velmi ostrý vítr, který nás pobídl nezdržovati se dlouho a hledati útočiště v pilířích samého Pisanina. Vrcholový massiv Pisanina nevypadá s této strany nijak přístupně, neobyčejně srázné trávy a kolmé stěny, proložené zelenými polštářky, dávají těžko uhadnouti, kudy se asi jde dále. Conti zabočil v levo do travnatého kouta, z něhož vzhůru vede srázné canalone, jediným stupem jsou tu polštářky trávy, záchytem chumáč téže substance, ale tráva ta je podivuhodně pevná, že ani na místech velmi exponovaných není vlastně žádného nebezpečí. Méně příjemné byly uvolněné plotny, ležící na sypké hlíně. Ve vyšších částech je ryha stupňovitá a za nedlouho dostihujeme vrcholového hřebenu. Tento hřeben je z nejzajímavějších, které jsem kdy navštívil; zšíří dvou až tří metrů, s kolmo ufatými stěnami do hloubky několik set metrů. Domněnka, kterou budí pyramidu Pisanina, že na vrcholu najdeme přátelsky rozlehlou plošinu, je klamná. Rovněž masivní zevnějšek Pisanina je pouhý klam. Vskutku je jeho vrchol velmi tenounká, vztyčená plástev. Celý výstup z Rifugia až na vrchol Pisanina trval nám přesně 1 hod. 40 min., ač v průvodci je udáno 3 hod. 30 min. Vrchol Pisanina nemá rozhled tak pěkný jako Cavallo nebo Tambura, jenom k severu a k západu je širší.

Prudký vítr zkazil nám další pobyt na vrcholu, takže již o půl osmé jsme se dali na sestup. Vykonali jsme jej hladce, ač ne rychleji než cestu vzhůru. Pouze hladké plotýnky na traverse výše zmíněné zdály se při sestupu nepříjemnějšími. Skoro půl hodiny jsme se zdrželi na salaši baviče se s pastýři a kouřice. V půl desáté byli jsme zpět v Rifugiu. Zde jsme s radostí zjistili, že šetrnost s vínem minulého dne vynesla nám nyní skoro přepychovou záplavu nápoje po závěrečném obědu. Když jsem byl ještě zapsal do knihy vykonané tury a dle zdejšího zvyku emfaticky poděkoval janovské sekci C. A. I. za postavení Rifugia, rozloučili jsme se s vlídným útlukem a nastal sestup. Budu naň pamatovati ještě dlouho. Pekelnější výheň, než mramorové srázy, rozpálené poledním sluncem, prosté větříku, těžko si představití a srázná „via marmifera“ nutí k opatrnosti při každém kroku. Na štěstí netrvalo toto utrpení mnoho déle než hodinu.

V Rescetu oddali jsme se ovšem nemírnému pití, zprvu vody, pak

vína (k silnějším nápojům jsme nedošli, poněvadž bylo teprve odpoledne). Při té příležitosti jsem si smluvil s Contim, že pozítří přijde do Massy a že pak podnikneme cestu do jižní části Alp Apuanských. Před večerem naložil čiperný Contiho syn na záda můj tlumok i nastoupili jsme pochod do Forna. Až k Bivio Ponte di Forno došli jsme za pět čtvrtí hodiny, odtud pak do Forna je sotva deset minut. Forna leží v západní větvi údolí Frigida na údolním dně; je to dosti nečisté hnízdo s 2000 obyvateli a sídlo velkých závodů textilních Cottonificio Ligure. Závěr údolí s M. Cavallo a M. Contrario poskytuje pohled velmi malebný. Průvodci mne dovedl do nějaké osterie, důkladně špinavé, jejíž majitel mi však poskytl v domě slušný pokojík. Večer shromáždilo se v osterii dosti dělníků, kteří se mne snažili bavit různými rozhovory a patrně v rozhorlení podníceném stávkou prohlašovali, že Itálie je nejnízernější stát světa (v Masse a okolí mají silný vliv republikáni, kteří tu mají své spolky, konají veřejné schůze atd.). Hostinský hrál k tomu na harmoniku a při této zábavě jsme prodleli dosti dlouho do noci.

Ráno mne vzbudili zbytečně brzy, snad již v osm hodin, i musil jsem pak dlouho čekati, než přijela kýžená „tram a vapore“, aby mne dopravila do Massy k celodennímu odpočinku.

III. Pania della Croce — Arco Forato.

30. srpna v poledne objevil se Conti přesně dle úmluvy v hotelu Massa. Odpoledne jsme se pobavili dvouhodinným čekáním na nádraží na zpožděný rychlík ze Spezie i dostali jsme se do Pietrasanta až ke čtvrté hodině. Zde jsme najali kočár do Ponte Stazzemese a hned jsme vyjeli. Pietrasanta je velmi zajímavé místo o 9000 obyvatelů. Vjíždí se starou branou Porta Pisa na veliké náměstí Piazza del Duomo, kdež stojí velkolepý dóm ze XIV. věku. Dlouhou Via Garibaldi směřujeme k Porta Massa, za níž počíná silnice do údolí Serravezza. Zprvu jedeme dlouhou alejí podél úbočí stále ještě v přímořské rovině. Před námi zdvihá se krásný massiv Altissima, který s pobřeží vskutku dělá dojem nejvyšší hory Apuan. Před vstupem do údolí vesnička Vallecchia s proslulým kostelíkem Pieve di S. Stefano z XI. století. Krásným olivovým hájem jsme dojeli do Corvaje a brzy na to do Serravezzy. Serravezza leží na souběhu údolí Serra a údolí Vezza a má typický charakter souběhových míst a trojúhelný půdorys.

Za Serravezzou vjíždíme do úzkého údolí Vezza a krajina nabývá ihned rázu alpského. Výtečný pramen blíže Valventosy přiměl nás ke krátké zastávce. Pak projíždíme Ruosinou a za nedlouho jsme u cíle v Ponte Stazzemese. Tato osada, ležící na dně údolím ve výši 227 m, je pouhou odnoží mnohem výše situované vesnice Stazzemy. Je tu výborný hostinec Albergo alla Pania, v němž jsme se usídlili. Ku podivu bylo tu dokonce i obsazeno, hlavně společností, která druhý den se chtěla odebrati do hotelu na hoře Matanna. Údolí Vezza u Ponte Stazzemese je velice těsné. Domy stojí přitlačeny k příkrým stráním, ano i stěnám. V závěru ční mohutná hora Pania della Croce, jejíž hřeben

se níží na jihovýchod k Monte Forato. Obrovské okno prorážející naskrz hřeben tohoto vrcholu je odtud dobře patrné.

Zaopatření v Albergo della Pania bylo velmi dobré; dokonce i druhý den vstali časně z rána, aby nám připravili snídani, což je v italských hostincích skoro zázrak. Tentokrát jsme se drželi zásad sportovních a vzali jsme s sebou jen trochu čaje, což budiž omluveno nadějí, kterou jsme chovali, že totiž do Albergo Alto Matanna dorazíme dosti brzy. Vyšli jsme v 5 hod. ráno. Z Ponte Stazzemese vede dále do Cardosa pohodlná silnice, leč náš směr odbočil brzy na levo do stráně porostlé listnatým lesem na velmi příjemnou kamennou soumaří stezku. Ač jsme kráčeli dosti zvolna, získali jsme za ranního chladu brzy mnoho na výšce i dostihli jsme záhy Volegno, poslední osadu na cestě na Foce Mosceta. Volegno má velice úhlednou kostelní věž. Conti mne snažně prosil, abych ji fotografoval; leč přes nejlepší snahu nevešla se mi do aparátu pro stíněnost místa. Na tuto obtíž stěžují si všichni fotografové amateuři, kteří by rádi zachytili pittoreskní pohledy z vnitra italských osad. Přílišná výška budov na úzké prostoře skresluje příliš obrazy. Nad Volegmem troucí se ještě sem tam obytné domy rozestavené v lese, brzy však vstupujeme do pásma pastvin, velkých to vlnitých strání s dobrými stezkami a s vyhlídkou do údolí Vezza a na massivy M. Corchia, Pania della Croce, M. Forato, M. Procinto a j. Mezi travnatými svahy prýští řada pramének, v této však době ovšem značně oslábly. Zde mne potěšila velká užovka, která se vyhlívala na plochém balvanu a utíkajíc, nevěděla lepší cestu než přes moje koleno.

V loukách, ohrazených kamením a trny, se Conti trochu zmýlil, i šli jsme příliš hluboko. Po mém návrhu pustili jsme se pak přímo vzhůru na hřbet dělící údolí Serra od údolí Vezza. Pohled do údolí Serra je odtud velmi zajímavý. Horní část tohoto údolí je srázná a skalnatá a vine se v ní nesčetnými zákruty cesta do lomů na M. Corchia, dole pak silnice vedoucí na Galleria del Cipollajo. Na severozápadě ční Altissimo. Obzor byl toho dne již trochu zakalen a z některých lomů se ozývaly výstřely, část dělnictva se vrátila do práce, čímž hory se stávaly pro turistu méně příjemnými. Vskutku, dívající se do údolí Serra spatřili jsme několik skupin mužů s tlustými lany, kteří stoupali po serpentínách k M. Corchia.

Brzy na to, v 7 hod. 20 min. jsme stanuli na F o c e d i M o s c e t a 1249 m, sedle to mezi M. Corchia a Pania della Croce. Sedlo je široké, travnaté a honosí se znamenitým pramenem ledové vody. U pramene jsme našli zástup děvčat z Garfagnany a za 20 min., které jsme tu prodeleli, vystřídal se tu úctyhodný počet lidí. Z Foce di Mosceta vede na Paniu pohodlná stezka, upravená r. 1900, kdy sem šlo velké processy; s počátku stoupá houštím, pak ohromným svahem Panie, travnatým a posetým balvany a šterkem. Výše se přijde do zvětralého skalí, obtíž nebylo tu však jistě ani v době, kdy sem vedly jen pastýřské stezky. Zajímavý je vrcholový hřeben Panie, utvořený z vrstev vějířovitě vztýčených. Poněvadž jsme šli pomalu a mnoho času věnovali fotografování, dorazili jsme na vrchol P a n i e d e l l a C r o c e 1859 m až po deváté hodině. Ač nebylo příliš jasno, výhled

mne úplně uspokojil. M. Corchia, M. Freddone, M. Altissimo, M. Sumbra a Alto di Sella pojí se v divoký kruh, na severovýchodě vyniká sousední Pania Secca (1711), mezi ní a naším vrcholem zdvíhá se pak podivný, zelení pokrytý vrcholek o srázných stěnách, Uomo morto. Toho dne překvapoval mne pohled k moři. Bylo šedé, mizející v mlhách, které sáhaly značně vysoko; hranice mlh a čistého nebe byla pak vyznačena rovným, jasně zeleně svítícím proužkem.

(Přístě dále.)

*

Ledovce v Julských Alpách.

O. Marinelli ve své studii o ledovcích benátských Alp*) pojednává na prvním místě o ledovcích v Julských Alpách. Jako skutečné ledovce uznává zde Triglavský a Kaninský; otázku, jsou-li mezi četnými sněžišti Alp těchto ještě některé jiné, jež by zasloužily jména ledovce, ponechává nerozhodnutu.

O Triglavském ledovci píše, že rozkládá se pod vrcholy Velkého a Malého Triglavu (2863 a 2725) a pod sedlem Kredarice (2459). Nevyplňuje pravý kout (kar; cirkus), nýbrž vanu, otevřenou na dvě strany, k údolí Kotu a údolí Vrat. Hlavní hmota ledovce šíří se (dle měření anemoidem) ve výši 2400—2500 m s povrchovým sklonem as 15°. Části vyšší, kde ledovec se přiklání k stěnám Triglavu, mají sklon mnohem značnější, rovněž jako oba jazyky, ve které ledovec v dolní části vybíhá; východní z nich svažuje se as 30°, západní 40°. Průměrný sklon ledovce stanoví na 25°. Nejnížší části, čela obou jazyků, končí ve výši 2323 (vých. jazyk) a 2266 (záp.). Nejvyšší části ledovce nepřesahují nikde výšky 2600 m, průměrně dosahují 2550 m. Asi o 100 m výše v boku vrcholu leží stále sněhoviště, úplně oddělené od ledovce samého, ač strmá stěna je oddělující nevyplňuje spojitost mezi oběma. V celku ledovec nejvíce mnoho trhlín, ani není bohat morenami. Plochu ledovce stanoví na 24 ha, střední výšku na 2464 m, dodává však, že údaje tyto jsou pouze přibližné. Jakou cestou ubírají se vody, vytékající z ledovce, nelze také dosti bezpečně stanovit. Pravděpodobně odtok západního jazyka proniká do Vratského údolí a tímže směrem tratí se i vody východního jazyka; rozhodně však přísluší Triglavský ledovec úvodí Sávy, a to samojediný ze všech ledovců Benátských Alp, z nichž jest také svojí polohou nejvýchodnější.

Ledovce skupiny Kaninské dělí na vlastní K a n i n s k é l e d o v c e a na ledovec Vršičský. Prvé rozděleny jsou ve dvě části, ledovec západní a východní, jednak skalním ostrohem, jednak hluboko zasahujícím pruhem morenovým. Západní z nich jest největší, má povrch 30 ha, s průměrným svahem 26°. V střední části sklon pohybuje se mezi 20—25°, do výše však i směrem dolů, k jazyku, stává se strmější. Dolní část ledovce rozděluje skalní výspa, místy pokrytá morenovým materiálem,

*) O Marinelli, Materiali per lo studio dei ghiacciai. I. I ghiacciai delle Alpi Venete. (Memorie geografiche, pubblicate ogni trimestre come supplemento alla Rivista geografica italiana dal Dott. Giotto Dainelli, No. 11., Gennaio-Aprile, Anno 1910.) Firenze 1910.

ve dva jazyky, z nichž západní sestupuje na 2129, východní 2138 m. Horní okraj ledovce zasáhá až přes 2400 m výšky do stěn Kaninu. Střední výšku tohoto ledovce určuje autor na 2270 m. Východní ledovec Kaninský jest menší, o ploše pouze 13 ha, má silnější průměrný sklon, 27°, ač v střední své části, podobně, jako jeho soused, jeví sklon mezi 20—25°, nejvyšší části jeho výškou srovnávají se téměř se západním ledovcem, nejnižší bod, čelo jazyku dosahuje výšky 2125 m; střední výšku jeho odhaduje autor na 2240 m.

Povrch těchto ledovců nebývá příliš rozpraskaný; praskliny jsou většinou pouze příčné a objevují se hlavně v místech, kde střední, mírně skloněná část ledovce přechází v jazyk se silnějším svahelem. Řídké jsou, mimo místa styku obou ledovců a nejnižší jejich části, povrchové moreny. Dost často vyskytují se povrchové rýhy, způsobené tající vodou, stékající po ledovci. Místy, zejména v dolní části možno pozorovati zřetelné vrstvení ledu. Hranice, do jaké výšky ledovec bývá v létě obnažen, stoupá v prostřední části až do 2330 m, kdežto při krajích nepřesahuje obvykle 2240; při východním jest hranice mezi sněhovou pokryvkou a ledem pravidelnější, probíhající mezi 2240—2270. Zakrytí ledovců sněhem jest ostatně odvislo od lavin, jež na ledovce spadají, a od působení větru, jež buď sněh nanáší nebo odvívá.

Čela ledovců jsou jako roztřepené a četné výběžky vnikají mezi skalí a moreny. Jako na zvláštní zjev upozorňuje autor na nízkou a širokou jeskyni blíž čela západního ledovce, vzniklou mezi ledovcem a jeho podkladem, kterou pozoroval v letech 1907—1909. Uložení morenové omezeny jsou na místa, kde svah podkladu je způsobily zdržení materiál, přinesený ledovcem. Nepravidelné jejich pahrbky spočívají místy na konci jazyků, jako při ledovci mrtvém, neaktivním; za tímto prvním pásem následuje druhý, nestejněměrný, protknutý mnohde zvětralým skalím, a konečně třetí, kde přes ničivou práci času lze ještě pozorovati původní obloukovité zahnutí. Nejlépe zachovány jsou moreny, odpovídající nejzápadnějšímu jazyku.

Vody vzniklé táním těchto ledovců pohlcovány jsou podkladem jejich a vynikají na povrch teprve hluboko v Reklanickém údolí, pravděpodobně v prameni Fontanon di Goriuda.

Ledovec Vršičský oddělen jest od Kaninských skalním pilířem, vybíhajícím od Vršiče proti Bile Peči a vyplňuje skalnatým výběžkem hřebene, táhnoucího se k Prestreljeniku, nedosti uzavřený kout (kar, cirkus); jest celkem menší, měří pouze 8 ha plochy, jeví však pravidelnější rozlohu, hojněji je pokryt povrchovou ssutí a vykazuje oblouk čelní moreny mnohem lépe vyvinutý a zachovaný, ba při východní straně i část moreny boční. Průměrný svah jeho obnáší 28°, spodní i horní části jeho mají značnější sklon. Střední výšku ledovce toho udává autor na 2285 m; nejnižší částí dosahuje 2201 m, nejvyšší 2350 m. Vody tohoto ledovce rovněž prosakují do podzemí; dle povrchových linií by ovšem rozhodně měly plynouti do Raccolany; avšak s ohledem na zvláštní krasové zákony hydrografické není vyloučeno, že by mohly spěti vápennou massou k Soči, nebo k Jezernímu potoku (údolí Drávy).

Jiný ledovec v Julských Alpách nenalezl. Na severu Kaninské

skupiny východně od Vršičského ledovce, ač autor sám dříve pokládal to za možné, není již ledovec, nýbrž pouhá sněhová pole pod Prestreljenikem, jež každoročně značně mění svůj rozsah. Avšak za neurčeno dosud pokládá, zda na severním úpatí Špiku nad Policami (Montasio, 2752 it. měř.) známé dva typické kouty (kar, cirkus) sestupující až as na 1900 m nechovají ledovce. Autor sám tato místa nenavštívil a podotýká správně, že z daleka nelze stanovit, zda jsou kouty ony vyplněny pouze sněhem, či ledem.* Je-li zůstaveno na pochybách, zda Špik nad Policami nese na úpatí svém ledovec, lze o ostatních horách Julských Alp říci, že ledovců nemají, ač tu i tam v alpistické literatuře se děje o ledovcích i jinde zmínka (jako na př. o kuloáru Jalovce), ale tu nejde o typický ledovec, nýbrž pouze vlivem lokálních proměnlivých poměrů zledovělý sněh.

*

Ze vzpomínek horolezců před r. 1880.

Dnešní alpistická literatura je již tak bohatá, že skoro každý trochu význačnější vrchol v Alpách, ano i v jiných horstvech je důkladně a často i několikrát popsán, zpráv o turách a příhodách při nich se přihodivších rojí se v řadě alpských časopisů, nelze však nepozorovati, že v této záplavě skrývá se málo nového, málo procítěného. Rozevřeme-li starší knihy o Alpách nebo starší časopisy, zdá se nám, že tehdejší alpisté měli více radosti ze svých cest než my. Co oni vykonali a napsali, bylo potom nesčíslněkrát opakováno v nejrůznějších variacích, ale žádná z těch parafrasí nedostihuje opravdovosti citu, která nás dojmá ve starších zprávách. Čtenáři „Alpského Věstníku“ jistě rádi uvítají, jestliže čas od času oživíme některou ze starých alpistických vzpomínek.

I. F. F. Tuckett: Noc na vrcholu Monte Viso.

Druhého července 1862 opustil jsem v průvodu svých vůdců, Michela Augusta Croze ze Chamouny a Petra Perrna ze Zermattu, Turin, abych se odebral do Pinerola, i dorazil jsem téhož odpoledne do La Torre. Druhého dne najavše si v Bobbio malého, dobromyslného, ale houževnatého mladíka Bartoloměje Peyrotta za 2 fr. 45 c. denně (krom stravy) za nosiče, vystoupili jsme údolím Velice a dosáhli o čtvrté hodině Col de Seylières, kde se nám naskytl neočekávaně nádherný výhled na Viso.

Zde jsme setrvali hodinu a o páté počal sestup do údolí Vallon de Viso. Přesedše cestu vedoucí na Col de Traversette, obešli jsme, abychom se ubránili zbytečné ztrátě výšky, svahy na levo a zase stoupající dosáhli jsme o 6. hodině 30 min. Col de Vallante. Počasí bylo překrásné a slunce, klesající na západním nebi, vysílalo množství zlatých paprsků na skalnatou massu Visa, kteráž se majestátně tyčila v bez-

* Zmíněné kouty zdají se mi býti vyplněny typem t. zv. roklinovitých ledovců, ač povrch jejich bývá obvykle pokryt sněhem, zdá se, že na spodu je pevný led. Také typické čelné moreny, vroubíci oba, zdají se nasvědčovat této domněnce.

(Pozn. referenta.)

prostřední blízkosti. Svah na stranu Val Vallante je příkrý, přece však nečiní při sestupu vážných obtíží. V nejvyšších salaších jsme našli obyvatelé, ale buď byli od přírody nevlídní nebo nás podezřivali, krátce odepřeli rozhodně přijmouti nás u sebe, ano i prodati nám byt i jen doušek mléka. V druhé nižší skupině, ke které jsme dorazili asi za hodinu, byli jsme přijati s vřelým přátelstvím a ochotou; pastýři a jeho žena nás srdečně uvítali a omlouvali nedostatečnou jakost své stravy, prosíce nás, abychom si brali dle libosti. Pozvání jsme ovšem rádi poslechli a brzy vřel hrnec s mlékem a čokoládou (kterouž jsme ovšem sami přinesli) nad ohněm. Posílení hojnou večeří a unaveni tak, že se nám zamlouvalo jakékoli lůžko, natáhli jsme se na seně a brzy jsme byli v říši snů.

Zde jsem použil ponejprv svého spacího pytle a poněvadž se budu o něm častěji zmiňovati, popíši jej krátce. Přítel Galton půjčil mi ochotně pytel, který si dal zhotoviti dle vzoru, jehož užívají francouzští úředníci v Pyrenejích a který popsál v prvním oddílu „Vacation Tourists“. Můj první pokus byl vlastně jen napodobení tohoto pochybného modelu. Svršek byl zhotoven z makintoshe a vnitřek vyložen obyčejným tlustým sukem. V několika případech r. 1861, kdy jsem měl příležitost jej vyzkoušeti, ukázalo se, že sice zabraňuje zimě, ale má tu špatnou vlastnost, že znemožňuje vypařování. Abych to odstranil, užil jsem pytle z velmi silného červeného swanskinu, který byl ve spodní polovině potažen makintoshem a nahoře se otvíral jako přední část košile a pro větší pohodlí byl opatřen i otvory pro ruce. V pruhu, kde makintosh končil, byla připevněna jakási vlněná zástěra, kterou bylo lze přehoditi přes nohy nebo přitáhnouti až pod bradu. Vlněná kapuce bez makintoshe (aby vypařování bylo usnadněno), konstruovaná po způsobu pokrývek na hlavu u národů polárních, doplňovala celek. Ačkoli dusno je velmi nepříjemné, přece je však lepší než snášení prosakující vodu za deštivé nebo sněživé noci i přibral jsem kus makintoshe, který se dal připevniti na knoflíky přišité k pytlí, tak že pytel byl nepromokavý. Poněvadž tyto látky jsou velice lehké, vzal jsem makintoshe mnohem větší kus, než bylo třeba, a jestliže jsem ho nepotřeboval k zmíněnému účelu, hodil se výborně vůdcům k zdokonalení jejich příkryvek. Takto byla alespoň z části odstraněna námitka, která se činívá proti užívání spacích pytlů a kterou nemohu zcela vyvrátiti, že totiž nelze schvalovati, aby celá společnost byla vystavena nesnáším bivouaku, nejsou-li pro všechny táz opatření. Váha celého pytle obnáší asi deset liber a poněvadž se hodí též za tlumok na záda, lze jej dle potřeby i k tomu použiti. Vskutku dávám do něho obyčejně v nepromokavém obalu rezervní flanelové kalhoty, košile a punčochy, abych se mohl převléci, zastihne-li mne déšť, než dorazím k místu noclehu. Neboť zajisté není třeba, abych podotýkal, že by bylo nanejvýš pošetilé riskovati noc v promoklých šatech sub Jove frigido. Mokrý šaty mohou býti vloženy do obalu, kterého lze pak použiti za podušku. Především tolik o spacím pytlí, přeju nyní k samému líčení, za něhož, doufám, že mi bude možno ukázati, že moje postel ospravedlnila moji důvěru a osvědčila se cenným spojencem.

Poněvadž jsem měl v úmyslu, připustí-li to počasí, strávití noc na

vrcholku Visa, a poněvadž tedy bylo zřejmo, že nás nečeká přílišný denní výkon, nespěchali jsme z hostinné salaše. V 8 h. 15 m. z rána 4. července posnádali jsme důkladné množství mléka a chleba, rozloučili se s hostitelem a nastoupili do lesnatého svahu bezprostředně za naším bydlíštěm (východně od něho), který je jižním pokračováním Monte Viso a západní obrubou Vallon delle Forciolline. Po hodinovém výstupu opustili jsme oblast jehličnatých stromů a vstoupili na travnaté svahy, pak na sutky, po nichž jsme šli potom ostatek cesty skoro nepřetržitě. V 9 hod. 45 min. učinili jsme malou zastávku, načež, když jsme přešli jakýsi skalnatý výčněl nebo prohbí, octli jsme se v 10 h. 30 m. na pokraji řady malých horských jezírek, nedaleko od místa, kde počíná výstup na Coll delle Sagnette. Tato jezírka vznikají táním sněhu ve svazích a přebytek vody odtéká skalnatou rokličí do Vallon delle Forciolline. Scenerie je neobyčejně krásná, rozeklané skalní špičky lesknou se v klidné vodě, která se pak hučí hrne do údolí. Zde jsme se zdrželi půl hodiny pod záminkou druhé snídaně v podobě jednoho na tvrdo vařeného vejce na osobu. Když jsme obcházelí svahy pokryté sputkami, které se táhnou od hřebene prorvaného Coll delle Sagnette, vyhnuli jsme se chybě svých předchůdců Matheuse a Jacomba, kteří se tudy dostali na vrchol Malého Visa i dosáhli jsme v 11 h. 45 m. úpatí strmějších částí hory. Poněvadž nyní bylo třeba brodit se delší čas sněhem, navlékli jsme kamaše, které v pozdější době nebyly by asi potřebny. Stále, byť i jen pohodlně stoupající přišli jsme za 1³/₄ h. přes skály a sutky, místy i tesajice si stupy do sněhu, na hřeben, který spadá od vrcholu směrem jihovýchodním ke Col delle Sagnette.

Až sem šlo všechno hladce. Poněvadž nám pak na čas nezáleželo, usnesli jsme se zastaviti se a obědvati raději, než abychom oběd odsunuli až na vrchol. Z naší posice kroužil zrak přes údolí Lenty a Pádu k neohrazené ploše velké piemontské roviny, kdežto nad námi se zdvihal massiv Monte Viso v divoké majestátnosti. Ostatek cesty vzhůru činil nám malé obtíže, pokud nebyly skály kryty ledem, což vyžadovalo ovšem mimořádné pozornosti a nutilo nás užiti sekerky. Půldruhé hodiny stačilo nám k slezení a ve 3 h. 30 m. stáli jsme nahoře, právě 7¹/₄ h. po odchodu ze salaší Vallantských, od čehož třeba ovšem odečísti 1¹/₂ h. odpočinků. Hřeben, který spojuje východní vrchol se západním, bylo pro čerstvě napadlý sníh nebezpečno přejíti a bylo také pochybné, zda by se zdařil pokus posléze jmenovaného vrcholu dostoupiti. Proto jsme se spokojili, dosáhnouvé bodu, který v době naší návštěvy byl nejmarkantnější. Po marném hledání minimálního teplooměru, který byl uložen v pyramidce, zřízené od Matheuse a Jacomba a dobře zachované, postavil jsem svůj barometr, roztáhl mokré punčochy k vysušení a pozoroval jsem vyhlídku, zatím co vůdcové se zaměřovali malou prohlídkou místa, svými dýmky a přeměňováním málo vhodného materiálu v noční tábořiště. Nechci se tu zabývati krásou a vznešeností panorama, které bylo plně oceněno od prvních, kdož dostoupili tohoto vrcholu, dříve pokládaného za neslezitelný; mohu však právem poznamenati, že jsem po dlouhém a pečlivém zkoumání došel k závěru, že Středozemní moře nedalo se rozlišiti od mlhy jižního

horizontu. Současné vychází z přesného výpočtu účinků refrakce na jevo, že Viso by bylo viděti z moře ze vzdálenosti 189 km nebo ve vzdálenosti 106 km ode břehu ve směru Col di Tenda, zatím co Col di Tenda, 1869 m vysoký ve vzdálenosti 132 km neboli 97 km od břehu mizí pod obzorem. Z toho vyplývá, že krom nedokonalosti lidského zraku a krom mlhy není překážky, pro niž by nebylo Monte Viso viděti s moře a naopak. Mně se skoro zdálo, jako bych viděl velice vzdálené pohoří ve směru Col di Tenda a zřejmě oddělené od Přimořských Alp pásmem mlh, jaké jen velká vodní plocha způsobuje, což by mohlo býti Monte Rotondo v Korsice.

(Přistě dále.)

*

Mont Cervin před rokem 1800.

V Rivista del Club Alpino Italiano ročník XXXI. pojednává W. A. B. Coolidge o historii Cervinu před r. 1800. V pramenech z let 1581, 1644 a 1682 jsou zaznamenána tři různá jména: Mont Cervin, Monte Silvio a Matterhorn. Mont Cervin je název nejstarší, vyskytuje se poprvé v Philibertově díle „Inchytorum Saxoniae Sabaudiaeque Principum Arbor Gentilitia“, ovšem ve formě „Certinus maximus mons“. Pravděpodobně se pisatel přepsal, místo *t* má být *f* (Cervinus). Sto let později (r. 1680) čteme v Carta degli Stati della Casa di Savoia sestavené Tomášem Borgoniem název M. Servino. Toto jméno pak přejato do mapy Nolinovy (z r. 1696), Visscherovy a Seuterovy (1710), do map Homannových, Le Rouge, R. de Vaugondy, Stagnoniho (1772), Eschera (1797) a Rizziho-Zanoniho (1799). Forma M. Servino najde se u Dheulanda (1748), M. Servin u Jaillota (1690) a G. de l'Isle (1707). Pouze dvě mapy z doby před r. 1800 uvádějí jméno Cervinu s počátečním C místo S, Weissova z r. 1798, (Mont Cervin) a Bacler d'Albe z r. 1799 (M. Cervino). Nehledíme-li k mapám, střídá se v literatuře forma Cervin a Servin.

Velmi často nacházíme v pramenech též jméno Monte Silvio. Tu však se naskytá otázka, nevztahuje-li se tento název spíše na Colle del Teodulo nebo na celou massu ledovcovou. Až do poloviny XVII. stol. myslí se jím skutečně Colle del Teodulo. Mapa Švýcar od A. Salamancy z r. 1555 klade M. Silvius na jih od Aosty a Colle del Teodulo nazývá „Alpes Graiae“. Na mapě Boisseauově z r. 1643 zdá se, že Mons Silvius je jméno vrcholu, v mapě Du Valově jsou pak dokonce dvě jména Monte Silvio těsně vedle sebe. Z toho soudí Coolidge, že jedno z nich je jméno hory, druhé pak Colle del Teodulo. Od r. 1760 vyskytuje se v literatuře a na mapách Monte Silvio, jednou ve funkci hory Cervinu, jindy jako Colle del Teodulo. Ve čtyřech případech stotožňuje se Monte Silvio s názvem Matterhorn. Avšak de Robilant uvádí M. Silvio také za název Monte Rosy. Tato identifikace vyskytá se ještě jednou r. 1790, zdá se však, že postrádá jakéhokoli oprávnění.

Jméno Matterhorn pochází od slova „Matt“ nebo „Matten“, jak v XV. a XVI. století byla jmenována osada Zermatt). U Conrada Mün-

stera (1550) a Plantina (1656) čteme Mons Matter jakožto název pro San Teodulo. Mapa Antonia Lambiena di Briga z r. 1682 má „Matter Dioldinh“, což je patrná překroucenina z Matter Théodule. Mapy z konce XVII. a počátku XVIII. stol. píší Matter M, pozdější Mattenberg a Mattenhorn. Matterhorn se objevuje po prvé v mapě Walserové z r. 1768.

*

Ze slovanských Alp a Přimoří.

Českou chatu navštívilo r. 1911 celkem 417 zapsaných osob.

Jaro v Jezeru začalo velmi pěkně, jak oznamuje vůdce Krč, byla zima docela mírná, sněhu je málo, takže bude možno začít s vysokohorskými turami dříve než jindy i těm, kdo nemají sněh rádi.

Vůdce Lorenc Potočník zemřel před nedávnem v Solčavě. Jméno Potočníkovo je úzce spojeno s vývojem české turistiky v Alpách Savinských. Ač autorisován německým a rakouským alpským družstvem, stal se od počátku naší činnosti v Alpách Savinských takřka výkonným orgánem českého spolku, jehož zájmy povždy hájil. Je dosud v dobré paměti, kterak při sporu o stezky na Babu bránil působit českého odboru proti snahám železnokapelské sekce Ö. T. C. Potočník byl dobrý vůdce, Savinské Alpy znal dokonale, počet českých turistů, které přivedl na jejich vrcholy je jistě úctyhodný. Také řadu nových tur vykonal. Potočník dlel v létě zpravidla na České chatě a pokud právě nebyl na tuře, stavěl a opravoval cesty našeho družstva. V těchto pracích byl velmi zkušený, dovedl dobře pracovat a stavěl stezky opravdu bezpečné. V posledních letech byl stíhán nehodami; utrpěl úraz při stavbě zkratky od chaty na sněh pod Žrelo. Již loni vážně onemocněl, až posléze zánět plic ukončil jeho život. V příštím čísle přineseme delší vzpomínku na zemřelého vůdce.

V Koritnickém Logu je nyní zaveden telefon, sloužící účelům vojenským, jehož však smí být v nouzi použito i soukromíky.

Poštovní automobil, který počal 1. května jezdit mezi Trbiží a Bovcem, bude zastavovat na přání turistů jak u nástupu k stezce vedoucí na Koritnickou chatu pod Strmcem, tak v záhybu „na rejdi“ nad Gornjim Logem, takže při cestě na chatu pochod po silnici vůbec odpadne. Bude ovšem třeba vyrozumět předem chauffeura, kde má zastavit.

Poštovní a telegrafní úřad v Logu byl přeložen z Gornjiho Logu do Spodnjiho.

Okolo dolního Klanškeho jezera byla loni zřízena nová okružní cesta, která vychází od restaurace a vede po západním a jižním břehu jezera, kdež se pak spojuje s dosavadní cestou po východním břehu. Okružní stezka skýtá zajímavou procházku s výlety na jezero a Karavanky. Horní Klanške jezero ztratilo v posledním suchém létě velmi mnoho vody. Starou pobřežní čáru lze dobře pozorovat v balvanech, nyní úplně na suchu ležících.

Domek vůdce Pečara v Kranjské Goře, kterého si každý turista povšiml pro originální střechu, byl zbořen a na jeho místě zbudován nový bezvýrazný dům. Typické stavby na Gorensku mizí každým rokem, ohněm nebo rukou novodobého „Zidarskeho mojstra“. Za dvě desetiletí nezbude z dřevěných a polozděných chaloupek s vyřezávanými pavláčkami snad ani jediná.

Záchranou stanici zřídí slovinské alpské družstvo v Kranjské Goře již tohoto léta. Řídit ji bude dr. Tičar. Stanice bude ve spojení s Trentou, neboť trentští lezci se dosud při nehodách nejlépe osvědčili.

Chata na Krnu je dosud vzdálena uskutečnění, ač od zániku staré chaty uplynula již řada let. Sočský odbor v Tolmině, který si vzal za úkol její zbudování, byl oslaben založením podružnice v Gorici, která, jak se dovidáme, nechce se účastnit tohoto podniku, ježto prý má své působíště v okolí Gorice (?). Je opravdu toho žele, že turistická činnost ve skupině Krnu stagnuje, jeť Krn jak po stránce morfologické, tak vegetační a národopisné zajímavou hranicí typů severních a jižních.

Na Stolu přihodilo se politováníhodné neštěstí. 3. dubna t. r. sřítíl se tam prof. Cerk několik set metrů po zledovělých svazích a byl nalezen mrtev. Ostatní účastníci výpravy (učitel Kunaver a šest mladých studentů) vyvázli buď bez pohromy, nebo s menším úrazem, ač zprvu byla oznamována záhuda všech.

Odbory D. Ō. A. V. v slovinském území měly 1. února 1912 tento počet členů: Celje 107, Sv. Mohor 49, Celovec 334, Lublaň 378, Terst 436, Bělák 419.

O Rabu vydána informační knížka správou pensionátu „Praha“. Od jiných edicí tohoto druhu liší se velmi prospěšně, že nepřepíná poskytované výhody ostrova a není bombastická. Připojené obrazy ukazují, že život na Rabu je příjemný a pestrý a krajinná scenerie půvabná. Praktické pokyny v knížce uvedené jsou cenné. O prospekt lze si dopsati p. V. Kubínovi, Žižkov 1012.

K blízkému lázeňskému období na moři Jaderském, že jednatelství (opravniřtvo) Austro-hrvatského parobrodarského družstva v Rjece je na Riva Cristof Colombo č. 4. Parníky Austro-Croaty kotví ve východním cípu přístavu a jsou na komínech označeny písmeny A. H. Austro-Croatia udržuje linie: Punat-Rjeka, Bařka-Punat-Rjeka, Rjeka-Nerezine, Rjeka-Opatija-Lovran-Rab (rychlá linie), Rjeka-Opatija-Lovran-Velilořinj (rychlá linie). Austro-Croatia, která má český kapitál, zasluhuje pozornosti českých turistů, neboť Ungaro-Croatia snaží se ji konkurenčními jízdami pořkoditi.

*

Literatura.

Průvodce po Bosně a Hercegovině bude vydán na jaře r. 1913. Tento odklad způsoben jednak mapou, kterou vojenský úřad geografický nemohl v tomto období zhotoviti, jednak i ohledem, že bude dobře, jestliže bude použito ještě jedněch prázdnin k doplnění materiálu.

V. Tille, **Roncesvalles**. Nákladem České akademie císaře Františka Josefa. V Praze 1912. Kniha tato je pro horského turistu interesantní jakožto vzor, jak lze pozorování horského terainu užiti k řešení otázky historické a literární. Tille dovozuje, že francéské vojsko bylo při přechodu Nizkých Pyrenejů přepadeno Basky v průsmyku pod Orsansurrietou a nikoli Saraceny u Roncevaux. Za tím účelem studoval na místě samém obě nejstarší cesty mezi St. Jean-Pied-de-Port a Roncevaux: údolní přes Valcarlos a horskou přes Orsansurrietu i podařilo se mu dokázati docela jasně srovnáním historických pramenů s daným terainem, že srážka se stala pod Orsansurrietou. D.

Přímorí a Dalmatsko. Praktický průvodce po slovanském jihu. Napsal Milan Fučík. Druhé, rozmnožené vydání. Nákladem Dr. Ant. Hajna v Praze (1912). — Cena 2 K. Str. 114.

Obsah stručně uveden na obálce: Celovec-Lublaň. Bled-Postojna. Terst. Grado-Opatije. Benátky. Pulj-Rjeka. Šibenik-Zadar. Split. Dubrovnik. Bosna-Hercegovina. Černá Hora.

V poměrně objemném úvodu (22 str.), kde však postrádáme vůbec bližších údajů o krajích, jimž knížka věnována, dotýká se autor způsobu cestování, jízdy parníků, příjezdů vlaků z Prahy do Terstu a Rjeki, konečně podává náčrtky cestovních plánů. Z průvodce samého zajímá nás odstavec 1. Z Prahy do Terstu, zmínkou o Jezersku (30 řádek), o Bledu (1½ str.), o údolí Bochyňské Sávy a o údolí Soče, dále o trati Trbíz-Lublaň. Vše psáno, krom několika zbytečných líčení slohem tak zhuštěným, že se nepodobá nijak průvodci, nýbrž rejstříku věcí (zejm. str. 33.), který sice poví turistovi, kam by všude mohl, nikoli však — což je přece úkolem průvodce — kudy a jak! Z věcných neznalostí zaráží tvrzení na př., že Bochyňské „jezero je malé“, že Tolmin leží v Krasu, že v Trbízi nezná z hotelů než Goba a Schönb erga a j. Z Přímorí krom několika slov o Gorici a zmínky o několika místech ležících při železnici věnována pozornost jedině Terstu s okolím, Pulji a Opatiji-Lovranu, daleko menší měrou již nitru Istrie a Isterským ostrovům (s jedinou výjimkou Bařky). Benátky odbyty necelou stránkou (zbytečné a rozměrem knížky neodpovídající reklamě Bařky, hotelu Balkan a Pensionátu dr. Šoulavého v Kastelu Lukšiči věnováno celkem as třikrát tolik místa), Rjeka 10 řádky atd. Podobně jako Benátky odbyta i celá Bosna s Hercegovinou (na obálce tučně vytištěna mezi ostatním obsahem, stejně jako i Benátky) maceřsky na dvou a třetině stránky, a právě tak i Černá Hora (3 str.). Řídký tisk a řada zbytečných ilustrací, zabírající místo údajů, jichž turista mnohde v knížce té marně hledá, dokumentují podivně „sporost“ knížky, o níž autor v předmluvě k druhému vydání chlubně mluví. Je to nehoráznost, říci, že „obecenstvo snáze si koupí za 2 K jednu malou, ale „sporou“ knížku, než dvě tlusté za 10 K.“ Neboť ubohý turista, který koupí Fučíkovu průvodce za 2 K, musí nutně nedostatky jeho doplniti ještě koupí dvou tlustých za 10 K a je tak zbytečně o 2 K ořizen. Ostatně pro cestu na Adrii není třeba kupovati dvě tlusté knížky za 10 K, stačí z „průvodců Máje“ spolehlivá kniha „Moře Adriatické“, jež jest cenou jen nepatrně vyšší, než tato knížka Fučíkova, obsahem však ji nepoměrně převyšuje. Č.

*

Různé.

Železniční spojení s alpskými zeměmi po c. k. státních drahách doznalo letním jízdním řádem 1912 některých změn. Rychlovlak č. 208 odjíždí z Prahy (nádraží cís. Františka Josefa) ve 2.57 h. v noci do Budějovic, Lince, Solnohradu, Gastýnu, Gorice, Terstu, Išlu, Insbrucku, Benátek, Neapole a Říma, do týchž míst odjíždí rychlovlak č. 206 v 1.35 h. odp. a rychlovlak č. 202. ve 3.57 h. odp. Rychlovlak č. 204 odjíždí v 7.22 h. ráno do Lince, Gmundenu, Uže, Išlu, Solnohradu a Insbrucku. Opačným směrem přijíždějí rychlíky č. 207 v 1.23 h. v noci, č. 203 ve 2.35 odp., č. 201 v 11.28 dop. a č. 205 v 9.27 večer. Rychlovlak č. 303 do Brodu n. L. a dále do Mnichova (Norimberka, Paříže) odjíždí v 1.05 h. odp. a rychlík č. 304 z týchž míst přijíždí v 5.15 odp.

Březnové poměry sněhové v Alpách byly osudné. Zejména dny 24. a 25. t. m. vyžádaly si řadu obětí. Na K a m e n n é m M o ř i (Steinernes Meer) náhlá sněhová bouře těchto dnů překvapila při přechodu přes Buchauerscharte šestičlennou výpravu lyžařů; na sjezdu, prováděném ve dvou skupinách, vždy po třech, druhou skupinu zasáhla lavina. Jeden z nich udržel se na štěstí na povrchu laviny a přivolal pomoc; avšak dva z účastníků, M. Moldan a Knöbl, byli nalezeni již mrtví. — V těchto dnech na V í d e ň s k ý S n ě ž n í k (W. Schneeberg) uspořádán hromadný výlet odborem pro zimní sporty v zemském svazu pro povzbuzení návštěvy cizinců v Dol. Rakousích. Na 450 lyžařů vydalo se na cestu, byli však náhle přikvačivší nepohodou zadrženi. Pouze jedenáctičlenná výprava pod vedením zkušeného lyžaře a alpisty, Dra. Hackera, vydala se druhého dne na cestu a tu při sestupu od vrcholu k t. zv. „Ochsenboden“, uvolnil se s nimi sněhový svah a zasypal všechny. Sl. Tagleichtova vyvázla životem, ostatní všichni, (Dr. Hacker, Neuner, Weippert, Diamant, Zach, Frey, Pollak, Werl, Por, Blaschka) zahynuli. Dr. Hacker, muž obrovské tělesné síly, nalezen byl pouze půl metru pod povrchem sněhovým; avšak sněh byl pádem tak stlačen, že nabyl pevnosti takřka cementu, a musil všechny v něm pohřbené v několika vteřinách zadusit. — Těchže dnů na H o c h s c h w a b u v náhle přikvačivší sněhové bouři zbloudili a zmrzli čtyři lyžaři, Schuster, Edelhofer, Teiner a H. Knollová. Mrtvolu jejich byly nalezeny nedaleko chaty Ferdinand-Fleischerovy.

*

Spolkové zprávy.

Akademický odbor slovinského alpského družstva chystají se založit slovinští studující spolku „Ilirija“ a „Adria“ v Praze. Není pochyby, že odbor je potřebný, aby nenastal nedostatek dorostu a že se mu dostane vřelých sympatií jak v Praze, tak v zemích slovinských.

Některé pokazené exempláře posledního čísla Alpského Věstníku byly nedopatřením rozeslány. Vyměnění lze si je v administraci Praha-III. 176.

*

Diapositivы ze Slovanských Alp hledá sdružení pražských škol pro svůj skioptikon, kterým předvádí mládeži školní obrazy z různých krajín. Ježto snaha, seznámit náš dorost s krásami slovanských krajín je chvalitebná, a obrazy podobné není možno dostati v obchodech, prosíme tímto svoje pp. členy o laskavé darování diapositivů k těmž účelům. — Diapositivы budtež zasílány na adresu sl. Zd. Krejčová, uč., Praha II. Lipová ul. 12.

*

Po svých toulkách na horách přijďte se též osvěžit k moři, na lesnatý ostrov RAB — perlu Dalmacie, kde je

český hotel-pensionát „Praha“

Pense 5 K Pokoje od 2 K.

Česká kuchyně. V domě horská pitná voda z vodovodu státem zřízeného. Brionské a dalmatské víno. — Písemné informace a prospekty zasílá
: V. KUBÍN, Žižkov 1012. :

CHATY

Slovinského alpského družstva.

Česká chata pod Grintavcem, 1580 m.

Koritnická chata pod Mangartem, 1350 m.

Aljažev dom v údolí Vratském, 1000 m.

Triglavská chata na Kredarici, 2515 m.

Vodnikova chata nad Velim Poljem, 1800 m.

Frischaufov dom na Okrešlju, 1378 m.

Kamnická chata na Kamnickém sedle, 1884 m.

Kocbekova chata pod Ojstrici, 1770 m.

Kadilnikova chata na Golici, 1835 m.

Prešernova chata na Malém Stolu, 2198 m.

Vilfanova chata na Begunjsčici, 1550 m.

Orožnova chata na Črne Prsti, 1349 m.

vedle mnoha menších (Gornjegrajské, Mozirské, Lučské na Poreznu atd.) jsou nejlepší východiska pro tury v jiho-východních Alpách.